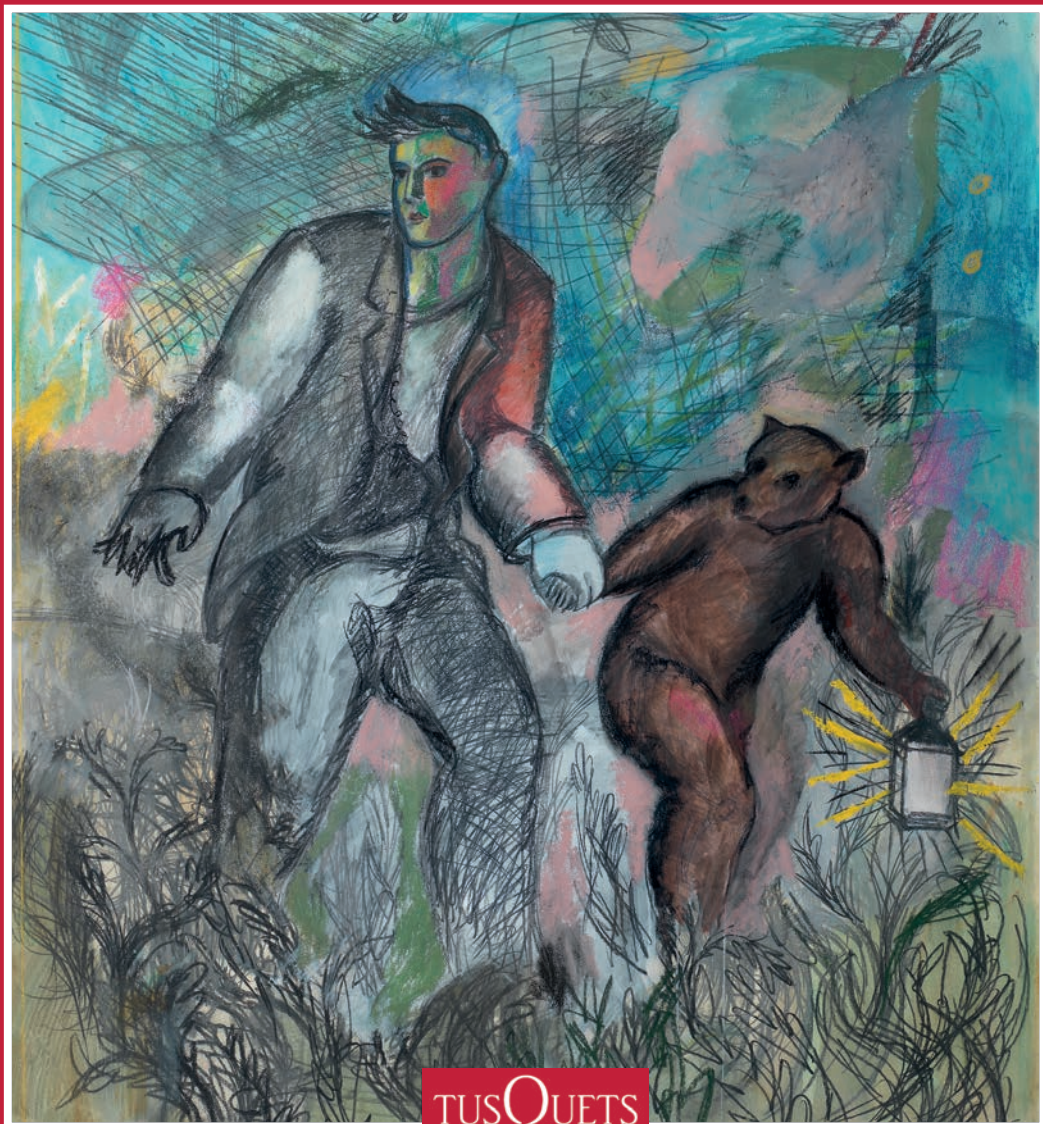

Jordi Ibáñez Fanés

INFERN, PURGATORI, PARADÍS

L'Ull de Vidre

TUSQUETS
EDITORS

JORDI IBÁÑEZ FANÉS
INFERN, PURGATORI, PARADÍS

Col·lecció dirigida per Antoni Mari

1a edició: novembre de 2021

© Jordi Ibáñez Fanés, 2021

Reservats tots els drets d'aquesta edició per
Tusquets Editores, S.A. – Av. Diagonal 662-664 – Barcelona 08034
www.tusquetseditores.com
ISBN: 978-84-1107-042-3
Dipòsit legal: B. 15.987-2021
Fotocomposició: Moelmo
Imprès i enquadernat a: CPI Black Print
Imprès a Espanya

És rigorosament prohibida qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació total o parcial d'aquesta obra sense el permís escrit dels titulars dels drets d'explotació.

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre està qualificat com a paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Índex

El futur anterior	11
Un conte nadalenc	133
Viatge a Citera	269

Cantava ja no sé què, he oblidat què estava cantant, aclofat en aquell taxi. Perquè resulta que tot comença amb un viatge en taxi, o que el viatge en taxi continua des de qui sap quina esfera o quin món anterior. Taxista, ¡porta'm a París! ¡Porta'm al cel! O millor: ¡Porta'm a l'infern! Però abans que res, porta'm a can Clotas, a Bellesguard, a la plenitud, a la vida de ric. Sí, tot comença aquí. O tot comença així. Entres en un taxi i recites la lliçó. Ara, hi ha viatges que..., carreres que... (¿Per què els taxistes parlen de carrera? Escolti, ¿vostè quina carrera ha fet? Miri, una carrera interminable, de manera que no deu pas voler que li expliqui la meua vida, ¿oi?) Puges, entres, t'endinSES en el taxi. Hi *penetres*, com si fos la cova màgica dels viatges astrals, la cova on diuen que l'ombra de Buda va poder veure's durant segles com enganxada o gravada a la paret de roca. Ets l'ombra, doncs. L'ombra del somni, l'ombra de l'ombra de l'espectre dins del taxi. I ets la joia, el reflex interior de la puresa de les línies de l'exterior. Oh, la ciutat magnífica. Oh, la ciutat deserta. Ho penses i t'ho dius en secret: estimes la ciutat, encara que sigui per la bruta força del costum, i estimes els viatges en taxi, aquestes embranzides de semàfor en semàfor amb la finestra oberta i l'aire de finals d'estiu contra la cara, instal·lat al seient del darrere, mentalment absent, eco dels sons que es perden amb el solc eteri de la velocitat, ombra del que fuig, mirall encès de l'avenir, i sents com el temps s'encongeix i s'expandeix, com batega, la sístole i la diàstole del cor del temps,

la cordialitat universal i silenciosa, l'etern secret de totes les coses. Ingresses en el temps *quàntic*. O sigui, en el mal rotllo del quant li dec, en la impossibilitat de pagar i en l'estira-i-arronsa i qui sap si les patacades d'una situació que cal evitar com sigui, cal saltar d'aquest taxi com qui diu en marxa, aprofitar un semàfor, i que el taxista no t'atrapi. Però més a la vora, més a prop del meu destí, de can Clotas, ara encara no.

—¿Deia res del destí, vostè? —va dir de sobte el taxista, probablement tip del meu silenci.

—¿Com diu?

—Sí, no sé què deia del destí.

—Vaja. Em devia preguntar quant queda per arribar al meu destí.

—Al seu destí, diu. Té gràcia. Clar que vostè sembla un home feliç.

—¿Jo? ¿Jo, un home feliç? Vostè deu ser de la broma.

—I és clar, la felicitat no es pot amagar, no es pot aparentar, és una guspira als ulls que es té o no es té. Oh, s'ha posat verd.

Semblava convençut de la seva perspectiva. Un home vist a través d'un retrovisor pot semblar més el que realment és que no pas vist cara a cara. I tenia raó. Tant com feliç probablement no, però jo, en aquell taxi, estava francament content, amb la meva lassitud, amb aquell agradable cansament infinit. Sense ni una gota de forces, però content. Mort, com si diguéssim, si més no de cansament. Anar a sopar a can Clotas em feia sentir eufòric. Era una alegria que em corria per dins, neta, freda i transparent com l'aigua d'un rierol d'alta muntanya. Per a algú que transita per un camí envoltat d'irrealitats, la remor d'aquesta aigua és com una mà amiga que et salva de les ombres. Una mà que et diu, per exemple: Vés al fons de tu mateix, però torna a sortir.

—Vaig a can Clotas —vaig dir-li—. M'esperen a sopar. És una raó objectiva per estar content, ¿sap? M'esperen les torrades amb paté d'olives, la indefectible sopa de cogombre amb

iogurt i menta, l'inenarrable peix al fonoll (una gran orada, o un llobarro amb cara de circumstàncies, probablement), el flam encarregat al súper del barri. I després whisky i cafè amb gel. Menú d'estiu. ¿Però sap què li dic? També és aquest aire, aquest vent a la cara, vaig respondre-li. Ja sap la cançó.

—Oh sí, la cançó, la famosa cançó.

—Famosa i xamosa.

—Això mateix. Xamosa. Quina paraula. Feia temps que no la sentia. Vostè no deu ser pas d'aquí.

—¿Què vol dir d'aquí?

—De la ciutat. De Barcelona.

—Oh, i tant. De tota la vida.

—Xamosa, ¿eh? Que estrany... Qui ho hauria dit —va dir, i va remenar el cap, com si recordés els vells bons temps que ja no tornaran (o que *ja no tornarien*).

—¿Per què l'estranya tant aquesta paraula?

—No s'ho pensi... El meu pare la deia molt. Però la deia parlant de noies, de dones. Mai de cançons.

—Bah —vaig fer jo, com donant a entendre que la diferència era irrellevant. Dones o cançons. No veig el problema. No sé, però, si ho vaig arribar a dir o només vaig pensar-ho.

Ara que ja havíem trencat el glaç, de tant en tant m'oferia aigua. Devia portar la set escrita a la cara.

—¿No vol pas beure? ¿No té set? Tinc una xamosa ampolla d'aigua que... —va fer, i va agitar amb la mà una ampolleta d'aigua amb molt mala pinta. Vaig pensar que si bevia un glop d'*allò* estava perdut.

—Gràcies. Però ara no.

—És una aigua molt xamosa —va dir, i va riure.

El viatge ara es feia llarg. ¿Encara pujàvem per l'avinguda de Pedralbes? Potser m'estava fent rodar pel barri. No em semblava malament. No venia d'aquí. Fóssim on fóssim, tot semblava engolit per una foscor compacta, com si una gran serp s'anés empassant la llum. La sensació de guerra i de destrucció quedava associada a una olor estranya de maduixes podrides, de

cendres escampades pel vent, de plàstics cremats. ¿M'ho vaig imaginar, o potser sí que a l'horitzó llampegava i tronava?

—¿Què és això? ¿Tenim focs d'artifici? ¿Ve una tempesta?

El taxista va somriure sense dir res. Ho vaig veure pel retrovisor. Un somriure que ara va semblar-me brut i innoble. Vaig començar a pensar que amb aquell taxista havia d'anar amb compte.

—Potser és una tempesta. Típic de finals d'estiu —vaig dir, mirant de comportar-me com si no m'hagués adonat d'aquell somriure. Però em temo que el que em va sortir va ser un gest de falsa superioritat.

—¿Segur que no vol beure una mica? —va insistir, allargant-me aquella ampolleta de plàstic plena d'un beuratge tèrbol, com si fos aigua barrejada amb terra. Vaig veure que em mirava de reüll a través del retrovisor.

La set em va vèncer i li vaig acceptar l'oferiment. Vaig destapar l'ampolla. Vaig ensumar. Feia olor de plàstic reescalfat. Vaig mullar-me els llavis, com es fa amb els moribunds o amb els malalts enfebrosits, i vaig deixar que aquella aigua bruta em regalimés coll avall, pel pit. Aquella sensació d'aigua corrent-me pit avall em feia sentir desgraciat i alleugerit a la vegada, i allò em permetia matisar o modular l'alegria d'un moment abans. Tot al meu voltant va rodar una mica. Després es va allunyar, com si les imatges es dispersessin i les coses es quedessin nues, apilonades en un racó. Vaig sentir una gran pau i una consciència com de redempció, acompanyada d'un sentiment d'amor total, pur amor sense objecte, com una abraçada lluminosa. No ho sabia dir d'una altra manera. Vaig acotar el cap. Vaig respirar. ¡Oh! ¡Però si respirava!

—¿No s'ha acabat el món? —li vaig dir al meu taxista.

Ell va mirar-me sorprès a través del retrovisor.

—És que el viatge dura tant..., tant... Tinc la sensació que avancem i no avancem, ¿sap?

—¿No deu pas pensar que li estic fent fer unes voltes innecessàries? Que l'estic estafant...

—Oh, no, de cap manera. De fet, res no m'agrada tant com que em portin. Per mi aquest viatge podria durar eternament.

El taxista va riure.

—Eternament, diu. Però miri, perquè vegi que no l'enganyo, aturo el taxímetre ara mateix.

—iI ara! ¿Per què? ¿Per què ho fa, això?

—No pateixi, home. Primer de tot, vostè no fa cara de poder pagar aquest viatge. Podria dir-li que m'ensenyés la cartera, que fes un dipòsit, que em pagués una bestreta, però no ho faré. No arribarem a aquests extrems.

¿Però què s'empatollava aquell brètol? Vaig regirar-me una mica per posar-me la mà a la butxaca, vaig tocar un paper rebregat i vaig dir alguna cosa referent a uns vint euros.

—Porto vint euros.

—¿Vint duros?

—iNo! iEuros! ¿Qui parla de duros?

—Duros, euros... Tot rima, ¿no troba? —Va riure—. Però ja veig que vostè és ric. Vint euros, diu. Una xamosa fortuna. —Més rialletes—. Però miri. Avui he decidit plegar. Aquesta és la segona raó per no cobrar-li el viatge.

—No l'entenc. ¿Què vol dir?

—Que aquest és el meu darrer dia de taxista, el darrer viatge. La ciutat ja no és el que era. Em jubilo.

—¿I per això no em cobra? —vaig dir en un to exageradament neutre, com si jo mentalment fos en una altra escena, com si li enviés només la meva veu, en representació meva, la meva veu delegada, com si diguéssim.

—Exacte. Per celebrar-ho. No hi ha feina. Vostè ha estat el meu primer client des de feia dies, i ara serà el darrer. L'alfa i l'omega. Vostè ha estat l'omega. Tot el que entra per aquí, surt per allà. Tot el que comença, acaba. El que era musell acabarà a la cua, i el peix es comença a podrir pel cap i és espina al final. Menja bé i caga fort.

—¿Què em diu ara? ¿Quines coses em diu? —vaig fer, una mica espantat per aquell llenguatge.

—Fixi's que quan he sortit ni tan sols m'he canviat les sandàlies que portava. Són les sandàlies que faig servir per estar per casa, aquesta merda de sandàlies que no li ensenyo perquè no puc deixar els pedals, que si no... Són unes velles sandàlies de muntanya molt còmodes. De fet, si vol m'aturo un moment i em descalço. Li diré on les vaig comprar...

Vaig dir-li que no calia, gràcies. ¿Com volia que les seves sandàlies merdoses m'interessessin? ¿O potser el que era interessant era precisament aquella mena d'interès sobtat per una cosa que no tenia absolutament cap interès?

—Seria absurd cobrar-li el viatge —va acabar dient, com si amb allò ho deixés tot aclarit.

Però què m'importava a mi que fos o no el seu darrer viatge. I què m'importaven les seves sandàlies. El problema, vaig pensar, és que el taxímetre ja es deu haver passat de rosca o es deu haver espatllat. Però això ho vaig imaginar sense ni tan sols haver pogut esbrinar on dintre aquell taxi tenia la pantalleta del taxímetre. Ara, què m'importava a mi si funcionava o no el taxímetre o si l'aturava. I què m'importava que marqués o no una quantitat que de tota manera no hauria pogut pagar. Els diners. Els putos diners. La trista obsessió pels diners. Vaig desinteressar-me d'aquell tema. Zero importància. Zero interès. Vaig posar la ment en blanc. Vaig imaginar-me tenint tots els diners del món. Vaig imaginar-me no tenint res. Vivint com un Nazarín boscà, alimentant-me dels fruits salvatges, espigolant aquí i allà, lliurat a la caritat dels altres.

Ara m'endormiscava.

Ara em despertava.

Ara tornava a endormiscar-me.

—Vostè sembla un home feliç, sí senyor —sentia que em deia el taxista, com si haguéssim entrat en un bucle (sé que la imatge és una mica malaurada). Jo responia mecànicament:

—M'esperen a sopar... Sopa tzatziki... Peix al fonoll... Flam comprat al súper... ¿Com vol que no estigui content? Clotas... Un menú d'estiu, de finals d'estiu... La tristesa feliç dels finals

d'estiu... els carros de fenc... els pàmpols... el raïm... odio el raïm... preferiria el flam... quin whisky... quin...

Divagava quan de sobte tot va trontollar, una mena de salt i un pur vertigen fet de llums de colors, de capes de llum esfilagarsades, una onada a la boca de l'estómac, i un enlluernament, i després encara un altre. De cop, la sensació plàcida de flotar, i un altra vegada la suavíssima vibració portàtil del cotxe.

—Ara hem esquivat un forat negre —va dir el taxista.

I jo vaig pensar: ¿Què diu ara aquest burro? No vaig ser capaç de confegir un pensament més sofisticat. Bàsicament, la cosa devia ser que la ciutat asfaltada s'havia acabat i que aquell idiota m'havia portat per algun tros de camí de terra. Amb el Clotas i el Pepe, per cert, fèiem caminades, i una que ens agradava molt era anar de can Clotas fins a l'edifici Walden, a Sant Just, però per dalt, per la muntanya, quan de sobte després d'un carrer la ciutat s'acaba, aquella sensació prodigiosa de discontinuïtat al final del Torrent de les Roses. Però ara li volia dir que per anar a can Clotas allò no calia, res d'anar camp a través. Res... de... Res... de... Però la frase se m'enganxava a la boca.

Ara no paràvem de trontollar un altre cop, com si anéssim en una tartana per un camp de patates. Potser de fet anàvem en tartana. Potser havíem regressat al món dels nostres ancestres. No necessàriament tan lluny. Un parell o tres de generacions. Ordi i civada. Arrels i herbes. Naps i cols. Conills i cargolins. La petxina recargolada del déu del mar. I el rec. El rec i el regueró. Els pits blancs i l'aigua fresca i neta. La llet i les vaques.

—Hem agafat una dreuera i ens hem estalviat un bon tros de camí, i també d'història, com qui es cruspeix el diari del dia —va dir inesperadament—. Ara anem millor, ¿no creu? A vostè l'esperen a sopar. Als meus ja no els queden ni les espines. La gana, la desesperació... L'incest, ¿comprèn? Tota aquesta misèria...

—¿Encara som a Barcelona? —vaig dir, molt esverat pel tom-

bant que agafava la conversa—. No haurem pas arribat a Tarragona, ¿oi? ¡O a Lleida! ¡O a Binèfar! ¡O a Barbastro! —vaig afegir, com per reforçar el radicalisme de les expectatives.

—Ah, ja ho veig, que vostè és de la broma —va dir ell, rient una mica. Però em va semblar que en realitat la meua preocupació l'havia disgustat.

Vaig mirar de desconnectar del maleït taxista, que ara havia posat la ràdio. De fet, la posava i la treia, una mica aleatòriament. Les veus, estranyes, greus com un sospir de búfal, i a estones agudes i fines com una xiscladissa d'ocells, parlaven una barreja de català, castellà, anglès i una cosa indesxifrabable que podria ser perfectament xinès. La música era desconcertantment avantguardista i a la vegada molt antiquada. Era el que jo mateix hauria pogut tenir per un dodecafonisme de manual o de conservatori, i això que semblava una emissora popular, perquè els locutors reien molt entre peça i peça i no paraven de fer acudits que jo no entenia, però el taxista sí, perquè ell també reia una mica i remenava el cap, com volent dir: «Ai, aquests xicots..., iaquests sí que la saben llarga!» En tot cas, tot allò, aquella mena de detalls, la música, l'idioma estrany, el riure idiota del taxista, em feia adonar que el món s'havia tornat definitivament irreconeixible per a mi. Els gustos, sí, això mateix. Els gustos, que ho diuen tot. Però encara que el taxista participés aparentment de l'humor radiofònic i del gust dodecafònic, alguna cosa el devia irritar de tant en tant. Per això encenia i apagava aquella ràdio, de vegades una mica massa nerviosament, com si fos presa d'una agitació que s'expressava sobtadament, a batzegades. La posava. Reia una mica. Movia el cap, fins que de sobte, amb irritació, exclamava: «¡Sempre el mateix!» I apagava la ràdio. O reia una mica sarcàsticament. O condescendentment. «Ah, aquests xicots...», deia. I l'apagava. Sense brusquedat, però amb la fermesa de l'home que sap el que vol i no accepta qualsevol cosa a canvi. I després de celebrar l'anunci de tal o qual peça (a mi em semblaven totes iguals), al cap d'uns compassos tornava a tancar la

ràdio. «És que és massa fort», deia, i no es referia al volum. Després la tornava a engegar. I l'apagava de seguida. L'excitava massa, va dir.

—¿És una emissora de música clàssica? —vaig preguntar tímidament.

—¿Clàssica? No entenc... ¿Què vol dir?

Vaig deixar-ho estar. Vaig adonar-me que era inútil mirar d'explicar-me, i a mi mateix tot em resultava ja massa incomprendible.

—De mica en mica va entrant, ¿no troba? —em va dir.

—¿Què vol dir? ¿Què va entrant?

—La música. A mi em fa companyia. M'excita molt els nervis. Però m'acompanya. No la puc prendre a grans dosis, això no.

—Ah, és clar...

Ara van venir les notícies. El taxista ho va anunciar:

—Les notícies. ¿Vol que les tregui?

—No, no, deixi-les, si no li sap greu.

—Bah, a mi m'entren per una orella i em surten per l'altra. Fa molt de temps que no em crec res del que diuen. La política... els polítics... ¿què vol que li digui?

—És clar, és clar.

Però aquelles notícies van fer-me l'efecte de ser totalment intel·ligibles. L'idioma mateix, aquella barreja de llengües, em semblava la cosa més embogida i més empastifada que havia sentit mai, sobretot la dicció ràpida, gutural, amb una cantilena totalment desconeguda. Semblava una dicció xinesa, tot i que de tant en tant enxampava paraules en català, o que em semblaven catalanes, però potser eren angleses.

—¿En què parlen? —vaig voler saber, una mica preocupat per la meua dificultat per entendre les notícies. Potser era aquella emissora. O potser era jo, que portava les orelles brutes.

—iPot comptar! —feia el taxista, i va tornar a apagar la ràdio. Es devia pensar que no entenia *de què* parlaven, no pas *en què* parlaven.

—Un any, un altre, tres anys, cinc anys, deu anys. Vostè ara dorm i ara es desperta. I els anys passen. El món canvia, ¿comprèn? Les notícies es converteixen en fragments de pel·lícules començades, i no s'entén res. És normal. Vostè sembla un home feliç. ¡I lliure! Un home antic. Un gegant encongit, per dissimular. Jo ja l'hi veig a la cara. Vostè ve d'un altre temps. Un submarinista que surt d'un llarg viatge pel fons del mar. Un astronauta que torna de l'espai. ¿Sap què li dic? Aprofiti-ho. Miri de no posar-se al dia, perquè el món s'ha tornat ben boig. I la feina, la gent, la ciutat, tot se n'ha anat en orris. La vella ciutat va morir fa temps i la nova va fer llufa de seguida. Els xinesos... Però és millor que no em faci parlar. I els alemanys... ¿Què li diria, jo, dels alemanys? Els americans, ells també. ¿Em comprèn? Per no dir res dels holandesos, naturalment. O dels russos. Allò va ser terrible. I ara ja no hi ha ciutat ni res que s'hi assembli. Aquells burros van... Però perdoni. Dispensi. ¡Jo ja no parlo de política! Fa temps que vaig esborrar la política de la meva ment. Tan sols li diré, i ja li estic dient massa coses, que el que ha quedat és la carcassa de la gran mentida que ens van voler vendre aquells setciències, aquells desaprensus, aquells il·luminats. El millor que es pot dir d'ells és que eren uns ingenus. Aquesta va ser la part noble. La resta, no hi ha per on agafar-la. Uns perfectes desaprensus, uns insensats.

—Però ¿què diu, home? ¿De què em parla? —vaig fer des del fons de la meva indiferència, tot i que una mica estranyat i encuriós pel que deia—. ¿De quina mentida parla?

L'home es va encongir d'espatlles, va remugar alguna cosa i ja no va dir res més.

Realment —vaig pensar— aquest taxista em vol fer creure que hem viatjat durant anys. Vaig riure, o potser vaig emetre un soroll que semblava una rialla.

—Ah —va fer ell—. ¡Vostè riu! ¿Ho veu, com riu? Jo només puc riure'm del que ens han fotut. És un riure amarg, ¿sap?

I per demostrar-ho va riure una mica. Però no em va sem-

blar que fos un riure tan amarg com això. Era un riure una mica antipàtic, això sí. I vaig pensar que ja portava massa estona en aquell maleït taxi.

—¿On som? —vaig voler saber—. Ja sé que no som a Tarragona, però...

Ell es va girar cap a mi.

—¿Vol que el porti fins a Tarragona? Ja m'ho ha dit no sé quantes vegades... Les seves indirectes m'han anat arribant al cor, però ara ja em toquen els nassos. Si vol, anem fins a Tarragona. M'ho pot dir directament, sense subterfugis. Parli'm amb franquesa i jo miraré de satisfer les seves peticions. ¿Tarragona? Abans ha dit Barbastro. Com si vol dir-me Terol, Sòria o fins i tot Madrid. A mi no em ve d'aquí. És el meu darrer dia. El viatge va de franc. La benzina igualment la gastaré després rodant tot sol, perquè, ¿sap?, a casa no hi puc tornar. No hi vull tornar. A casa, realment, ja no m'hi espera ningú.

Semblava que ara volia somicar una mica. Passava de l'agressivitat al drama amb una facilitat molt inquietant. Era evident que em calia abandonar aquell taxi com més aviat millor. Començava a tenir el taxista per definitivament boig, probablement perillós. Vaig optar per seguir-li el corrent. Que jo admirava i respectava el seu ofici, vaig dir-li. Que era un honor per a mi ser el seu darrer viatger. I vaig pensar: Afalaga'l, que es confiï, i a la primera de canvi saltes del cotxe...

—El darrer, ja ho pot ben dir. Oh, ara ve el filòsof de guàrdia. O la filòsofa. Depèn.

—¿Què? ¿Com diu?

No vaig entendre gens de què em parlava.

—Sí, home. A la ràdio. Ara parla el filòsof de guàrdia. Li diuen així perquè està de guàrdia. Com les farmàcies. ¿Comprèn?

—No gaire, la veritat. ¿És com un servei?

—¿Un servei? Ara que ho diu, sí, alguna cosa així. Li fan preguntes.

—Un consultori.

—Exacte. Ara, ino em faci dir quina mena de preguntes li fan, eh! Això és el menys important.

—¿Què vol dir? ¿Què és el que importa, doncs?

—Doncs saber les respostes. ¿No li sembla prou? No sabem les preguntes. Cal preservar la privacitat de la gent, el tractament de dades, la confidencialitat. Sabem les respostes, i sobretot saber que hi és. Saber que tens el filòsof de guàrdia a mà. Oh, ja estem arribant. Es perdrà el programa.

—No sé si alegrar-me'n. Però escolti, no veig on som... L'hi podria preguntar al filòsof de guàrdia —vaig mirar de fer una mica de broma—. ¿On sóc? ¿I quina hora és?

Llavors va sortir una veu de la ràdio. Una veu que era difícil dir si era d'home o de dona. Una veu amfíbia, per dir-ho d'alguna manera, que va començar a perorar, o a recitar:

—Tota coincidència és parcial... necessita interpretació... la pretensió mentidera de ser no-res... la falsedat... perquè: ¿mentim, quan diem que no volem ser res, o que volem no ser res?... Les idees són la textura de l'experiència... les idees són... les idees són... les idees són... reals... el roig... fòssils dels temps imaginaris... la vida futura... la llibertat...

El taxista i jo ens vam quedar muts. Però tal com havia fet abans amb el programa de música dodecafònica, va tancar la ràdio de cop, gairebé amb brusquedat.

—És massa bo. No es pot escoltar gaire estona seguida —va dir.

—¿Qui era?

—¿Qui era qui?

—El filòsof de guàrdia.

—Ves, quina pregunta. ¡Doncs el filòsof de guàrdia!

—¿No té nom? Vull dir... un nom propi, ¿no el té?

—¿D'on em surt ara vostè amb els noms propis? ¡El filòsof de guàrdia! ¿No li sembla prou nom? ¿Qui sóc jo? ¡El taxista! ¿Qui és vostè? ¡El viatger! ¿No ho comprèn? ¿No ho ha sentit ara fa un moment? ¿Que és sord o se'l fa? El roig fòssil dels temps imaginaris... ¿Que és un fòssil vostè? ¿Que és un roig?

La pregunta em va desconcertar molt, però vaig intuir que no li podia deixar la iniciativa i tampoc portar-li la contrària. Calia fugir d'aquell taxi com més aviat millor.

—¿Així vostè tampoc té cap nom? ¿Només... el taxista?

—¿Què vol dir amb això de «només»? Escolti, ¿que potser no es refia de mi? O més ben dit: ¿Per qui em pren? ¡Trenta anys fent de taxista! Més els que he passat per portar-lo aquí. I a punt de jubilar-me. I ara em diu que no em puc dir taxista.

Va aturar el taxi en sec. Feia una estona que avançàvem molt a poc a poc per algun camí ple de sots i ara va aturar fins i tot el motor.

—Au, ja hi som —va dir molt expeditivament.

Vaig mirar per la finestra. La foscor era total i només vaig veure la meua cara reflectida al vidre. Una cara d'idiota desorientat i bastant escagassat, per dir-ho amb franquesa. El taxista havia encès el llum de dins del cotxe, es va tombar i em va mirar als ulls. Ara ve la gran patacada, vaig pensar. Però res. Simplement li vaig veure bé el rostre, no reflectit al retrovisor, sinó directament, cara a cara. Era un tipus amb pèl a les galtes. De fet, li faltava poc per passar per un ós, o per un llop. La barba li pujava fins a pràcticament les parpelles. Va somriure. Tenia els ulls molt clars. ¿Blaus? ¿Verds? No ho sé. Però no em va agradar gens la seva pinta, i a la vegada també em va fascinar. Era una lletjor que, passat el primer impacte, ja començaves a trobar-la especial, interessant, fins i tot atractiva. Nerviosament vaig escurar-me les butxaques i vaig tornar a exhibir davant d'ell el meu bitllet de vint euros una mica rebregat i un parell d'euros en monedes. No sé per què vaig pensar que feia com qui ensenya un bitllet de tren a París, com si aquell gest jo l'hagués viscut abans, com si jo hagués mostrat abans, o algú m'hagués mostrat abans, agitant-lo, amb eufòria i alegria, una cosa atractiva, prometedora, engrescadora. ¡París!, vaig pensar. I una onada de nostàlgia em va llançar contra unes roques llises i relliscoses des de les quals vaig caure en un mar d'aigües fosques i desolades. Però vaig nedar (mentalment) i vaig tornar

a on era. El taxista em mirava com compadint-me, o almenys això em va semblar en aquella penombra. Els ulls li brillaven. ¿Plorava? Va remenar el cap. ¿Que no m'havia dit que no em cobraria res? ¿Que no m'havia agafat afecte, *malgrat tot?*, va dir-me. ¿Com? ¿Com que malgrat tot?, vaig voler saber. Una convivència de quinze anys. O de vint. O de trenta. O de cinquanta. ¡No sempre és fàcil!, va dir. ¡I sense sexe!, va riure ara amb una malícia que, si jo fos una altra mena de persona, hauria qualificat d'impertinent i obscena, però que en el fons ara em resultava també familiar i trista. Vaig obrir la porta i ell va dir ¡esperí!, ¡l'ajudo!, i va fer el gest de sortir per obrir-me la porta. ¿Tan vell m'he fet, que aquest home ha d'ajudar-me a sortir del taxi? ¡Quinze anys! ¿Qui s'ho pot creure? O més ben dit: ¿Qui ho diria?

—No cal, no. Jo mateix... —vaig fer, arrossegant-me fora del taxi. No sé com vaig poder sortir-ne. Tenia les cames encarcerades, l'esquena doblegada, els braços adormits. Estava com paralytzat, però amb el cos ple d'un formigueig estrany. ¡Sense sexe!, diu. Ara sí que vaig riure. Realment, o era veritat que havia dormit aquells incomprendibles quinze anys o els quinze minuts del trajecte m'havien deixat totalment baldat, absolutament doblegat, un nyap en forma de quatre. Encara tenia el bitllet de vint euros a la mà quan el taxista, plantat davant meu, va dir-me que marxava, que ja veia que me'n sortia tot sol, va dir rient una mica. Millor, vaig pensar, que foti el camp, que desaparegui ell i la seva cara d'animal. Em feia més por ell que quedar-me sol enmig del no-res, i en plena nit. Aquell cabró no m'havia portat a Bellesguard, m'havia deixat tirat enmig del bosc.

—El meu últim viatge i resulta que és el més truculent de tots —va dir, i va tornar a emetre aquell riure idiota i ara clarament malvat.

Va entrar dins del cotxe sense dir res més, va clavar un cop de porta, va arrencar i va desaparèixer darrere un núvol de pols que a les fosques no vaig veure, però sí que vaig notar. Aque-

lla olor infame de terra seca se'm va ficar a la gola i vaig estar tossint una estona.

Vaig mirar d'aixecar-me. Les cames amb prou feines m'aguantaven, els genolls se'm doblegaven, i si provava de caminar ho feia com si estigués borratxo. No sentia els braços i un cansament espantós, com si alguna cosa en l'aire em xuclés les poques forces que em quedaven, va deixar-me clavat a terra un altre cop. O més que clavat, *enganxat*. ¿I si dorms una mica?, vaig pensar. No sé si dient-me allò vaig adormir-me realment o vaig perdre un moment el coneixement. La veu interior va aparèixer: «Dorm, dorm...» Però al cap de qui sap quanta estona vaig sentir que havia de fer encara un darrer esforç i posar-me en marxa, calia arribar a can Clotas fos com fos. M'esperaven per sopar. No em podia entretenir més.

Vaig aixecar-me i vaig mirar de fer quatre passos enmig d'aquella foscor boscana. Els genolls em feien molt de mal. Però vaig interpretar-ho com el senyal que el cos volia posar-se en marxa. Vaig mirar el cel. Negra nit. Algunes estrelles, poques, vaig sentir que em retornaven la puresa perduda de la mirada. Vaig pensar quina merda, i quina pau. Una onada interior de reconciliació general, d'amor global i de benestar planetari va provocar-me un calfred de felicitat. No tenia ganes de posar-me sentimental. Abans calia saber on dimonis era. No veia la ciutat enlloc, cap llum. Vaig pensar que era en algun lloc de Collserola. Però també podia ser al Garraf. En realitat, qui sap on era. A la serralada del Maresme. Tot era possible. Però d'alguna manera intuïa el mar relativament a prop. Pertot arreu bosc, o més ben dit: sensació de bosc, de gran soledat. I no gaire lluny, però no pas allà mateix, el mar. Clarejava molt tímidament, o potser els meus ulls ja s'havien acostumat a aquella foscor. Però no. Realment clarejava. Havia de posar-me en marxa i vaig decidir descartar que estigués gaire lluny de la ciutat, simplement perquè l'alternativa era massa horrible. Les cames semblaven més governables. Eren dos trossos de fusta, però responien a les meves ordres amb una rigidesa quasi castrense.